

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Ubožec je bil skoraj vedno samemu sebi prepuščen, potikal se je po dvorih in hlevih in je skoraj ves dan prebil med lakaji in hlapci. Slišal je besede in pogovore, ob katerih je v začetku zardel, pozneje pa se smejal. . . . Tudi grdi pritlikavec don Jor selito mu je zelo ugajal: k njemu se je zatekal s svojimi dvomi, ki so mu tlačili dušo, in hudobni pokvečenec mu jih je z veseljem razlagal in mu razkrival čudne tajnosti. . . .

Dečku so se odpirale oči. . . .

Tiste dni je pripotovala v Madrid francoska gledališka družba iz Pariza. Currita je najela ložo v kraljevem gledališču, in otroka naj bi vsak večer šla v gledališče. . . . Francoski govorita tako slabo in napačno, je pravila, in nujno je potrebno, da slišita pravo, čisto pariško francoščino. . . .

In to šolo pristne "pariške francoščine" je obiskoval Paquito pridno vsak večer. . . .

In še bolj so se mu odpirale oči. . . . Jel je umevati, kaj se godi v hiši njegove matere. Čut sramu, jasen in določen, mu je polnil dušo, med ga je sram pogledati v oči zadnjemu lakaju.

Pa tudi sovraštvo, nespravljivo sovraštvo mu je rastlo v duši. Brusil in pripravljaj si je maščevalni meč za čase, ko bo mož, ko bo poveljeval v svoji hiši. . . .

Očeta je preziral, matere ni mogel ljubiti. . . . Le svojo sestrico Lili je oboževal, edinega angela v tej hiši.

Jakob se ga je izogibal, kolikor je le mogel. Več ko enkrat je že opazila Currita, kako so se otroku pri pogledu na Jakoba maščevalno zabiskale oči pod dolgimi trepalnicami, kakor se zablišči meč izza nožnice.

Vneto se je bavil Paquito s slikanjem in je presedel cele ure pred slikarskim stojalom. Lili mu je sedela ob strani, kakor njegov angel varih.

Tako so ju našli tistega dne Currita in njeni svetovalci, ko so se prišli v njeno umetniško delavnico posvetovat o nošah za maškeradni ples.

Tiho in nepremično sta obsedela otroka v svojem kotu. Celestino Reguera je razpostavljaj po mizi krasne japonske šahove figure, ki jih je nalašč nabavil kot vzorec za nameravani ples. In Jakob je razlagal, kako se naj kretajo in premikajo osebe, ki bodo predstavljale posamezne figure.

In takrat se Lili ni mogla več ustavljati radovednosti; po prstih se je približala družbi in je namigavala bratcu, naj pride pogledat: da je tako krasno.

Paquito se je dvignil izza stojala, paleta v eni roki in čopič v drugi. Zrastel je že bil, dopolnil je že trinajsto leto, bil je zal dečko, vitkega pa krepkega telesa.

Nasmehljaj se je sestrici in se je približal družbi. Obstal je poleg matere in ob strani Jakoba ter je stopil na prste, da bi bolje videl.

Naenkrat krene Jakob med razlaganjem živahno z roko v stran, kjer je stal deček, udari ob paleta in mu jo izbije iz roke. Paleta zdrse na tla ob Jakobovem levem rokavu, ki mu ga vsega pomaže z barvami. Deček skoči korak nazaj in pobledi.

Razsrjen se obrne Jakob in grdo zakolne, kakor se često pod olikanim zunanjim človekom skriva robata surovost, ki jo razkrije šele jeza in zadraženost.

Deček jezno pogleda mater in Jakoba in grozeče zamahne z roko. Pod slabotno zunanostjo otrokovo se je pojavila odločnost moža.

"Kaj delaš tu?" je zakričal Jakob nevoljno. "Nihče te ni klical! Spravi se odtod!"

Kri je otroku zalila oči. Udaril je po mizi s čopičem tako močno, da se je razklal v dva kosa.

"Nočem"! je vzkliznil.

Jakob je hotel planiti na otroka, pa Currita ga je plašna zadržala. S hripavim glasom, v pretiranih besedah, kakor v vročnici, je zakričal deček:

"Nočem! Spravi se ti odtod! Tukaj nimaš zapovedovati! Tu ni tvoja hiša! . . ."

Sopel je od razburjenosti, Glasu mu je zmanjkalo. Tiho je bilo v sobi kakor ob hudi uri med dvema bliskoma. . . .

S tresočimi ustnicami in bled od jeze se je obrnil Jakob k dečku in mu zagrozil s pestmi:

"Fant. . . ! Bi rad zaušnico. . . ?"

Ni končal. Z levo silo in s krvoločnostjo tigra, ki plane na svojo prvo žrtev, tako se je zagnal otrok na Jakoba, mu zagrebel nohte v vrat, ga bil s pestjo po licu, ga tolkel z nogami, kamor je priletelo. . . .

Nepričakovani napad je Jakoba iznenadil, pa hitro se je zavedel, zagrabil z železno roko dečka in ga vrgel par korakov proč od sebe, kakor bi bil vreča peska. . . .

Glavica fantkova je priletela ob rob velike japonske vaze, da je zvonko zadonelo. . . .

Z očmi, široko odprtimi od strahu, se je vrgla Lili na bratca in mu privzdignila blede glavice. Celestino je vzel dečka v naročje in ga naglo odnesel iz sobe.

Lili pa je dvignila k materi svoje okrvavljene ročice in zajec-ljala v brezmejni grozi:

"Kri, mama. . . kri!"

IV.

Pedro Lopez se je cedil hvale, ko je poročal v svojem listu o maškeradnem plesu v palači ekscelence Villamelona.

Butron pa je tisti dan obhajal svoje zmagovalje. Pšenica mu je šla v klasje. Posrečilo se mu je bilo, zediniti in zbrati krog sebe senore vseh najrazličnejših strank in nasprotujočega mišljenja k dobrodušnemu namenu "za ranjence severne armade." Pomladil se je za dvajset let. Živahno je hitel od ene skupine do druge, povedal tem par prijaznih besed, navduševal druge, vsem je hotel ustreči, povsod biti navzoč, malo da ni izgubil glave.

Prvo vlogo je sicer imela Currita. Bila je v sijajni šahovi igri bela krajca. Strica Frascuita je zadela velika čast in sreča, da je bil njen spremljevalec, beli kralj. Obleden kot veliki mandarin je počasi in veličastno stopal po rdečih in belih štirikotih, ki so predstavljali šahovo desko.

K sklepu mu je Currita naročila, naj povabi za prihodnji dan vse udeležence k njej na obed. Fernandito naj bi jih fotografiral v nošah in sliko naj bi prinesel ilustriran madridski dnevnik. . . .

Da je bil pripravljen obed prav izboren, se razume. Currita je naročila kuharju, naj ga pripravi po pristno japonskem jedilnem listu, in vsi so sedli k mizi v japonskih nošah, ki so jih nosili med šahovo igro. . . .

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN ŽENSKO OPAK-
VE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE in ceno

Novi 1923 model Oliver pisalni stroj

NA PROSTO POIZKUŠNJO ZA EN TEDEN!

UČITELJI! Tu je novi Oliver pisalni stroj. Novi tihi brzi stroj, najboljši stroj, ki smo jih kdaj producirali in ponudili so vam za ceno, pri kateri si boste prihranili najmanj od \$30. do \$50. in zraven boste dobili boljši stroj kot dosedaj.

POPOLNOMA NOV se vam pošlje direktno iz tovarne za nižjo ceno kot je še kdaj kaka izdelovalnica prodajala stroje. Novi Oliver pisalni stroj ima vzorčni črkovni sistem štev. 3. Vsak Typist, ki zna pisati na črkovni sistem štev. 3 ali 4, lahko piše na novi Oliver pisalni stroj brez težave. Je najlažji črkovni sistem za začetnike. Noben učitelj, noben trgovec, noben društveni tajnik, ali kak drugi uradnik bi ne smel biti v sedanji dobi brez Novega Oliver pisalnega stroja. S tem si prihranite čas in delo. Oliver pisalni stroj je najbolj pripraven in praktičen pisalni stroj za vas.

PRIHRANITE \$50. — PROSTA ENOTEDENSKA POISKUŠNJA.

NOVI OLIVER je moderno izboljšan in ima mnogo stvari, ki jih drugi stroji nimajo. Je najbolj trdno narejen stroj. Večkrat vzdrži v vodni rabi od 10. do 15. let brez popraviljanja. Priprost. Ima samo 800 kosovov: nekateri jih imajo do 2500. Nima kakih slabotnih kosov, da bi se zlomili. Predvsem pa poglejte na to nizko ceno za naša dva modela:

OLIVER ŠTEV. 9. Z novim vzorčnim črkovnim sistemom; štev. 3 je običudovanja vreden stroj. Za plačevanje na obroke stane \$55. Ako ga plačate takoj v gotovini: \$49.50.

OLIVER ŠTEV. 11. Najnovejši izboljšan. Z vzorčnim črkovnim sistemom štev. 3. Na mesečno izplačevanje \$75. Ako ga plačate v gotovini: \$67.50. PIŠITE PO NAŠ CENIK — IN PROSTO POISKUŠNO PONUDEBO.

PIŠITE SE DANEŠ po brezplačni cenik, ki Vam opiše in predstavi v slikah pisalni stroj štev. 9. in štev. 11. Pišite po vse podrobne akte o tem stroju in o naši veliki za Vas varčevalni ponudbi. Plačevanje na obroke in prosta poizkušnja. Vi lahko pišete po Oliver stroj brez vsake obilgacije. Nobene rizike. Poizkusite! Poizkusite kakor stroj deluje. Potem, ako boste zadovoljni boste plačali za stroj vsak mesec nekaj. Ali pa če plačate v gotovini in si prihranite, za kolikor dobite popusta. Ako pa ne bi bili zadovoljni, ga lahko vrnete na naše stroške.

THE OLIVER TYPEWRITER COMPANY
Oliver Typewriter Building Chicago, Ill.

97 DELAVCEV UBITIH V PREMOGOKOPU.

37 rešenih. Velika žalost med otroki in ženami.

Kemmerer, Wyo. — Velika žalost je obšla vse mesto, ko so zvečer dobili poročilo, da je 97 ljudi zgubilo življenje zaradi neke eksplozije.

Skozi celi dan in celo noč so hodile žene s svojimi otroci okoli premogokopa in čakali nestrpno, kaj povedo o usodi njenih mož in očetov. Tudi na tisoče drugih ljudi se je zbralo na mestu, da zvejo novice o strašni katastrofi.

Po zadnjih poročilih poročajo, da so sedaj dobili vsa trupla izvzemši enega. Sedem in trideset jih je bila sreča mila, da so se izognili usodi. Vzrok eksplozije ni znan. Kar se tiče naprav niso dosti pokvarjene in pričakujejo, da kar najprej začnejo z delom.

Poglavar, Kemmerer-jeve premogovne družbe je naznanil udovam in otrokom, da njihova skrbstvo prevzame kompanija.

FARMARJEM V IOWI IN DOMAČIM TRGOVCEM JE NA PRODAJ ŽELEZNICA.

Muscatine, Burlington & Southern railroad se mora prodati zaradi velikega dolga. Companija dolguje namreč neki tvrdki v Chicagi \$500.000.

Ker bi jo farmarji, trgovci in še drugi v tej provinciji jako potrebovali bi bilo najbolje, da jo kupijo oni sami.

Še le po preizkušnji človek spozna, da ne ve vsega.

7A NOTARSKA DELA.

Za affidavite za dobavo svojih domačih iz starega kraja, ali pooblastila, kupne pogodbe itd. se obrnite na:

JOHNA JERICH

Javni notar

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

J.KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-
IA, KLJUČAVNIC IN
STEKLA.

Naiboliše delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

ZA LISTE.

Čim je bila objavljena vest o smrti predsednika Hardinga, je naš odpravnik poslov v Washingtonu, gosp. dr. Dušan Mari-novič, brzojavno izrazil gospej Harding' sučustvo ob veliki in neprežaljeni izgubi, in potem je še istega dneva izrazil sožalje tu-di ministru za zunanje zadeve, gosp. Hughesu.

V torek je odpravnik poslov položil lep venec s trakovi državne zastave in napisom "Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev" na krsto predsednika Hardinga. Potem se je udeležil pogreba in cerkvenega obreda, ki se je opravljal v Capitolu.

Presbiero Kraljevine, Srbov, Hrvatov in Slovencev, Washington, D. C. 8. avg. 1923.

7 A C T A U D A O I A

bandera, regalije in zlate zna-
ke za slovenska društva
izdeluje najbolje in
najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecsek
1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

DOLARSKI ČEKI

Cenjenim čitateljem nazna-njamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovič v Jugoslaviji po dnevnem kurzu v Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarje, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljate računa-mo sedaj sledeče pristojbine:
Do \$15.00 po \$1.10. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.50. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$2.00. — Od \$50.00 do \$75.00 po \$2.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$3.50. — Od \$100.00 naprej po 3/4 cen. od dolarja. H te pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno pošiljatev 15 centov za poštnino.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,
1849 West 22nd Street.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo službo se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdemo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslovske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim čt. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mil!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

V SO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL-TEEN-MALT-EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.